

16 Οκτωβρίου 1915

Η εξόντωση της Σερβίας

Η υπογραφή της βουλγαρογερμανικής συνθήκης (6 Σεπτεμβρίου 1915), στα πλαίσια του Α' Παγκοσμίου πολέμου, και η επιστράτευση των Βουλγάρων (9 του μήνα) προκάλεσαν την άμεση αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης (Βενιζέλου). Διέταξε επιστράτευση, κάλεσε τις δυνάμεις της Αντάντ να χρησιμοποιήσουν τη Θεσσαλονίκη για στήριξη των Σέρβων και ζήτησε από τον βασιλιά να τιμήσει την υπογραφή του στην ελληνοσερβική συνθήκη (της 19^{ης} Μαΐου 1913). Ο Κωνσταντίνος αρνήθηκε. Η απόβαση των Αγγλογάλλων στη Θεσσαλονίκη ολοκληρώθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου.

Ο Σέρβος αρχιστράτηγος, Ράντομιρ Πούτνικ, διέθετε 200.000 άνδρες και το μόνο που είχε να κάνει ήταν να διεξάγει πόλεμο φθοράς, με την ελπίδα ότι η ελληνική και η αγγλογαλλική βοήθεια θα έφθαναν έγκαιρα. Πληροφορήθηκε ότι ελληνική δεν θα έφθανε ποτέ. Της Αντάντ αργούσε. Κι ο εχθρός οργανωνόταν: Επτά γερμανικές και αυστριακές μεραρχίες μαζεύονταν στη δυτική μεριά, κοντά στην κοιλάδα που σχηματίζουν ο Δούναβης και ο Σαύος. Άλλες επτά γερμανικές μεραρχίες συγκεντρώνονταν βόρεια του Δούναβη. Και δυο διπλές βουλγαρικές ήταν έτοιμες να εισβάλουν από τα ανατολικά σύνορα της Σερβίας.

Η προπαρασκευή πυροβολικού ξεκίνησε στις 5 Οκτωβρίου 1915. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 6 του μήνα. Στις 9, αυστριακές και γερμανικές δυνάμεις κυριεύαν το Βελιγράδι, ενώ οι Βούλγαροι εισέβαλλαν στη Σερβία από τα ανατολικά. Οι Σέρβοι συνεχώς υποχωρούσαν, ενώ οι Αγγλογάλλοι που κινήθηκαν από τη Θεσσαλονίκη να τους βοηθήσουν, κόλλησαν έξω από τα ελληνικά σύνορα όπου τους σταμάτησαν οι Βούλγαροι. Στις 16 Οκτωβρίου 1915, η Βρετανία κήρυξε τον πόλεμο εναντίον της Βουλγαρίας. Ανέξοδη κίνηση. Ο σερβικός στρατός εξοντωνόταν. Υπολείμμάτα του στριμώχνονταν στη νοτιοδυτική Σερβία, με τον Πούτνικ να προσπαθεί κάτι να κάνει, δίνοντας εντολές από το φορείο με το οποίο τον μετέφεραν. Μαζί τους ακολουθούσε ο βασιλιάς Πέτρος.

Οι Αγγλογάλλοι αναγκάστηκαν να γυρίσουν άπρακτοι στη Θεσσαλονίκη (18 Δεκεμβρίου). Η καταδίωξη των Σέρβων από τους Γερμανούς, Αυστριακούς και Βούλγαρους σταμάτησε όταν ό,τι απέμεινε από τον σερβικό στρατό πέρασε στην Αλβανία. Μέσα στον άγριο χειμώνα και διαβαίνοντας δυσπρόσιτα βουνά, οι Σέρβοι έφτασαν στην Αδριατική. Πέρασαν στην Κέρκυρα. Ο Πούτνικ έφυγε στη γαλλική Νίκαια. Πέθανε εκεί στις 17 Μαΐου 1917, στα εβδομήντα του χρόνια.

Η κατάληψη της Σερβίας ολοκληρώθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1915, όταν οι Βούλγαροι μπήκαν στο Μοναστήρι. Οι Αυστριακοί στράφηκαν στο ξεχασμένο Μαυροβούνιο. Ως τις 23 Ιανουαρίου 1916, το είχαν κυριεύσει, με τον βασιλιά του, Νικόλαο, να έχει διαφύγει στο εξωτερικό.

Ο αντικειμενικός σκοπός του αρχιστράτηγου Έριχ Φαλκενχάιν για τη γραμμή Έλβα Ευφράτη είχε επιτευχθεί ως τον ενδιάμεσο σταθμό της Κωνσταντινούπολης. Το τρένο μπορούσε να περάσει από Αυστρία, Σερβία, Βουλγαρία και να φτάσει χωρίς εμπόδια ως την πρωτεύουσα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

1555: Καίγονται στην πυρά ως αιρετικοί, οι Άγγλοι μάρτυρες της Οξφόρδης, προτεστάντες μεταρρυθμιστές Χιου Λάτιμερ και Νικόλας Ρίντλεϊ.

1793: Κατατομείται στην γκιλοτίνα η Μαρία Αντουανέτα, σύζυγος του ήδη εκτελεσμένου με τον ίδιο τρόπο πρώην βασιλιά της Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Είχε γεννηθεί στις 2 Νοεμβρίου 1755.

1815: Ο Ναπολέων Βοναπάρτης φθάνει στο νησάκι της Αγίας Ελένης, στη μέση του Ατλαντικού, ως εξόριστος των Ευρωπαίων εστεμμένων. Θα πεθάνει εκεί στις 5 του Μάη του 1821, σε ηλικία 58 χρόνων.

1886: Γεννιέται ο Δαβίδ Μπεν Γκουριόν, από τους ιδρυτές του σύγχρονου κράτους του Ισραήλ. Το 1948 έγινε πρώτος πρωθυπουργός της χώρας (ως το 1953) κι επανεκλέχτηκε για την περίοδο 1955 - 1963.

1890: Γεννιέται ο Ιρλανδός πολιτικός και ηγέτης των επαναστατών, Μάικλ Κόλινς. Τον Δεκέμβριο του 1921, υπέγραψε τη συνθήκη που οδήγησε στην δημιουργία της Ελεύθερης Ιρλανδίας κι έγινε ο πρόεδρός της. Στις 22 Αυγούστου του 1922, σκοτώθηκε από εξτρεμιστές σε ενέδρα.

1940: Οι Ναζί ιδρύουν το Γκέτο της Βαρσοβίας. Τα επόμενα τρία χρόνια, οι έγκλειστοι εβραίοι από 450 χιλιάδες αριθμούσαν μόλις 37.000.

1946: Απαγχονίζονται στη Νυρεμβέργη οι πρώτοι Ναζιστές εγκληματίες πολέμου. Ανάμεσά τους, ο υπουργός Εξωτερικών Χοακίμ Φον Ρίμπεντροπ και ο στρατάρχης Γουλιέλμος Κάιτελ.

1959: Πεθαίνει ο επιτελάρχης του στρατού των ΗΠΑ κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, Τζορτζ Μάρσαλ, εμπνευστής, το 1947 ως υπουργός Εξωτερικών, του «Σχεδίου Μάρσαλ» για τη μεταπολεμική ανασυγκρότηση. Το 1953, κέρδισε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης. Είχε γεννηθεί το 1880.

1978: Εκλέγεται πάπας με την ονομασία Ιωάννης Παύλος 2ος, ο Πολωνός Καρδινάλιος Κάρολ Γουοτζίλα. Ήταν ο πρώτος μη Ιταλός πάπας τα τελευταία 456 χρόνια.

1981: Πεθαίνει από καρδιακή προσβολή ο στρατηγός και υπουργός Άμυνας του Ισραήλ Μοσέ Νταγιάν. Έγινε ήρωας της χώρας του με την επιτυχή ολοκλήρωση του «Πολέμου των έξι ημερών» το 1967. Γεννήθηκε το 1915.

1998: Συλλαμβάνεται στο Λονδίνο ο πρώην δικτάτορας της Χιλής Αουγκούστο Πινοσέτ, έπειτα από αίτημα των δικαστικών αρχών της Ισπανίας που τον καταζητούν για «γεννοκτονία Ισπανών πολιτών».

2013: Σε συνεδρίαση εκπρές της Βουλής, αίρεται η ασυλία έξι βουλευτών της Χρυσής Αυγής (Γ. Γερμενής, Π. Ηλιόπουλος, Στ. Μπούκουρας, Ηλ. Παναγιώταρος, Ηλ. Κασιδιάρης και Χρ. Αλεξόπουλος).

Η 16^η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

16 Οκτωβρίου 1945

Η ίδρυση το FAO

Ήταν 16 Οκτωβρίου 1945, όταν, στα πλαίσια του ΟΗΕ που πραγματοποιούσε τα πρώτα του βήματα, ιδρύθηκε ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) με κύριο σκοπό την εξάλειψη της πείνας, τη βελτίωση της διατροφής των μαζών και τη δραστική αύξηση της παγκόσμιας γεωργικής παραγωγής.

Με έδρα τη Ρώμη, ο FAO έχει σήμερα 180 κράτη μέλη και διατηρεί γραφεία σε ολόκληρο τον κόσμο. Κυρίαρχο όργανό του είναι η συνέλευση, στην οποία αντιπροσωπεύονται τα μέλη του αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκτελεστικό του όργανο είναι το 49μελές Συμβούλιο.

¶Στη δεκαετία του '60 ο FAO επικεντρώθηκε στα προγράμματα για την ανάπτυξη της παραγωγής σιταριού, την εξασφάλιση μεγάλων ποσοτήτων από πρωτεΐνες και την

προαγωγή των γεωργικών εξαγωγών. ¶Το 1969, η οργάνωση δημοσίευσε ένα ενδεικτικό παγκόσμιο σχέδιο για τη γεωργική ανάπτυξη, το οποίο ανέλυσε τα κύρια προβλήματα στην παγκόσμια γεωργία και πρότεινε τις στρατηγικές για την αντιμετώπισή τους. ¶Η διάσκεψη τροφίμων, που διοργανώθηκε στη Ρώμη το 1974, στη διάρκεια έλλειψης τροφίμων στη νότια Σαχάρα, προέτρεψε τον FAO να προωθήσει προγράμματα σχετικά με την ασφάλεια παγκόσμιων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας των μικρών αγροτών με τη δημιουργία έργων μικρού κόστους ώστε να ενισχυθεί η παραγωγικότητα. ¶Στη δεκαετία του '80 και τη δεκαετία του '90, τα προγράμματα FAO για τη βιώσιμη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη προώθησαν τις στρατηγικές που ήταν οικονομικά εφικτές και περιβαλλοντικά και τεχνολογικά κατάλληλες για κάθε χώρα υποδοχής. ¶

1846: Για πρώτη φορά πραγματοποιείται μεγάλη εγχείριση με χρήση αιθέρα ως αναισθητικού: Ο δρ. Τζον Γουόρεν αφαιρεί όγκο από ασθενή στο Γενικό Νοσοκομείο της Μασαχουσέτης στη Βοστώνη.

1888: Γεννιέται ο Αμερικανός θεατρικός συγγραφέας, Ευγένιος (Γκλάντστοουν) Ο' Νιλ. Το 1936 έγινε ο πρώτος Αμερικανός δραματουργός που κέρδισε το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας. («Μακρύ ταξίδι της μέρας μέσα στη νύχτα», «Πόθοι κάτω απ' τις λεύκες», «Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα» κ.λπ.). Πέθανε το 1953.

1964: Πρώτη επιτυχημένη έκρηξη πυρηνικής βόμβας από την Κίνα. Έγινε στην τοποθεσία Λοπ Νορ στην Σινκιάνγκ.

1996: Μετά από «έφοδο» φιλάθλων που δεν είχαν εισιτήρια, 78 άτομα σκοτώνονται από τον συνωστισμό, σε κατάμεστο στάδιο της Γουατεμάλας, κατά τη διάρκεια αγώνα ποδοσφαίρου για το Παγκόσμιο Κύπελλο.

2010: Πεθαίνει ο σκηνοθέτης που συνέδεσε το όνομά του με την άνθιση του ελληνικού κινηματογράφου, Γιάννης Δαλιανίδης («Μουσίτσα», «Λαός και Κολωνάκι», «Κατήφορος», «Ζητείται Ψεύτης», «Μερικοί το Προτιμούν Κρύο», «Κορίτσια για Φίλημα», «Τέντι μπόι Αγάπη μου», «Ραντεβού στον Αέρα», «Γοργόνες και Μάγκες», «Μια Κυρία στα Μπουζούκια», «Μαριχουάνα Στοπ» κ.λπ.)

Είχε γεννηθεί στις 31 Δεκεμβρίου 1923